

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра фізичної реабілітації і здоров'я
Навчально-науковий інститут терапії та
реабілітації Національного фармацевтичного
університету (Філія)

Громадська організація реабілітологів
Медичний центр фізичної реабілітації «FIZIO»

«МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНІЙ МЕДИЦИНІ»

Збірник тез V Всеукраїнської конференції

20 березня 2026 року, м. Харків

ФІТОЗАСОБИ З СИРОВИНИ ТАТАРНИКА КОЛЮЧОГО ЯК ДОДАТКОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ФАРМАКОТЕРАПІЇ У ФІЗИЧНОМУ ВІДНОВЛЕННІ

Зупанець А.А., Хворост О.П.

*Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
сnc.nuph.edu.ua*

Вступ. Лікарські препарати рослинного походження ніколи не втрачали свого значення, особливо у лікуванні захворювань серцево-судинної системи, ендокринних розладів, тощо. В той час певні напрямки терапії хворих потерпають від браку безпечних ефективних препаратів, особливо за сучасних умов (зростання значущості седативних, загально зміцнювальних, десенсибілізуючих, протизапальних засобів, тощо). Для створення нових фітозасобів значення мають доступні вітчизняні рослини, що легко відтворюються та виявляють актуальні види фармакологічної активності. До таких рослин належить татарник колючий *Onopordum accanthium* L. родини Айстрові *Asteraceae*.

Мета. Окреслити перспективи застосування фітопрепаратів татарника колючого у фізичній реабілітації для підвищення їх дієвості.

Матеріали та методи. Контент-аналіз літературних джерел міжнародних наукометричних платформ (Scopus, Web of Science), галузевих баз (PubMed, IEEE Xplore, EconBiz) та пошукових систем відкритого доступу (Google Scholar, BASE, ScienceDirect), маркетплейсів kasta.ua, rozetka, prom.ua.

Результати. Ряд дослідників ряду країн світу (Італія, Болгарія, Пакистан, Іран, Єгипет) позиціонують біологічно активні сполуки татарника колючого як потужні протизапальні, кардіотонічні, антигіпертензивні, бактерицидні та сечогінні. В нашій країні ця рослина неофіційна, сьогодні - це злісний дворічний бур'ян, для знищення якого пропонують ряд препаратів. Зважаючи на широкі можливості заготівлі як у дикорослому, так і у культивованому стані, багатий хімічний склад сировини (трави, листя, кошиків та плодів), актуально простежити можливості створення нових фітозасобів на основі сировини татарника колючого та перспективи їх застосування, особливо у фізичному відновленні поранених цивільних та військових. Зелена аптека планети здоров'я випускає фітовитяжки «Вакулін», «Дермосан», «Атероліпофіт», до складу яких входять екстракти з сировини татарника колючого. Комплексний препарат «Поліензим-7» (Green Visa) є енергозберігаючим, адаптогенним, імуномодельючим засобом, покращує метаболічні та обмінно-трофічні процеси у тканинах та органах, а комбінована мазь «Вальгусан» (Tibetan Formula) усуває біль, почервоніння, набряклість шкірних покривів, сприяє регенерації м'язових

тканин, ефективно знижує запальний процес у вражених суглобах, покращує мікроциркуляцію крові, проявляє антисептичну дію.

Висновки. Таким чином, можна вважати сировину татарника колючого (траву, листя, суцвіття та плоди) перспективною для створення альтернативних протизапальних, зміцнювальних фітозасобів.